

У Х В А Л А
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Терещенко Вікторії Олександрівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого припису пункту 19 частини першої статті 3 Кримінального процесуального кодексу України

м. К и ї в
12 жовтня 2022 року
№ 128-3(II)/2022

Справа № 3-217/2021(451/21)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайський Олег Олексійович (голова засідання, доповідач),
Головатий Сергій Петрович,
Городовенко Віктор Валентинович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Терещенко Вікторії Олександрівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого припису пункту 19 частини першої статті 3 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Первомайського О.О. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Терещенко В.О. звернулась до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/451 від 9 грудня 2021 року) перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) окремих пунктів пункту 19 частини першої статті 3 Кримінального процесуального кодексу України в редакції до внесення змін Законом України „Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення окремих положень досудового розслідування в умовах воєнного стану“ від 27 липня 2022 року № 2462–ІХ (далі – Кодекс), відповідно до якого:

„19) сторони кримінального провадження – з боку обвинувачення: <...> а також потерпілий, його представник та законний представник у випадках, установлених цим Кодексом <...>“.

Терещенко В.О. просить перевірити оспорюваний припис Кодексу на відповідність частині першій статті 24, пунктам 1, 3 частини другої статті 129, частинам першій, другій статті 131² Конституції України.

Обґрунтовуючи твердження щодо невідповідності Конституції України оспорюваного припису Кодексу, суб'єкт права на конституційну скаргу посилається, зокрема, на норми Конституції України, Кодексу, а також на судові рішення у його справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів впливає таке.

2.1. Представник потерпілої Терещенко В.О. – адвокат Забара А.В. – 7 квітня 2021 року звернувся до Самарського районного суду міста Дніпропетровська з клопотанням про тимчасовий доступ до речей і документів. Клопотання обґрунтовано тим, що у 2020 році між потерпілою Терещенко В.О. та Поморцевим О.С. було укладено договір купівлі-продажу транспортного засобу Lexus RX-350, який Поморцев О.С. не встиг перереєструвати, оскільки

транспортний засіб було затримано через підозру в його незаконному заволодінні. Згодом з'ясувалось, що у 2016 році стосовно цього транспортного засобу розпочато досудове розслідування, однак Терещенко В.О. придбала його ще в 2014 році. На думку представника потерпілої, ці обставини могли свідчити про підроблення невстановленими особами реєстраційних документів та Vin-коду на транспортному засобі, а тому для встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження, потрібно було ініціювати тимчасовий доступ до речей і документів. У зв'язку з цим Забара А.В. 23 лютого 2021 року подала до дізнавача клопотання про ініціювання тимчасового доступу до речей і документів. Однак дізнавач не здійснив жодних дій спрямованих на отримання доказів.

Слідчий суддя Самарського районного суду міста Дніпропетровська ухвалою від 27 квітня 2021 року відмовив адвокату Забарі А.В. у задоволенні клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів з огляду на те, що:

– „за положеннями норм кримінального процесуального закону, право здійснити тимчасовий доступ до речей і документів надається виключно сторонам кримінального провадження, до яких за загальним правилом відносяться слідчий, прокурор, підозрюваний, обвинувачений та його представник, у той час, як потерпілий та його представник є стороною кримінального провадження тільки у випадках, прямо передбачених КПК України (у справах приватного обвинувачення або у випадку відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення в суді). Таким чином, звернення потерпілого до слідчого судді з клопотанням про надання тимчасового доступу до речей і документів, нормами кримінального процесуального закону не передбачено“;

– „ініціювання стороною захисту, потерпілим проведення таких дій здійснюється шляхом подання слідчому, прокурору відповідних клопотань, які розглядаються в порядку, передбаченому статтею 220 цього Кодексу“.

Зазначена ухвала Самарського районного суду міста Дніпропетровська від 27 квітня 2021 року не підлягає апеляційному оскарженню, а тому є остаточним судовим рішенням у справі автора клопотання.

2.2. Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що окремих припис пункту 19 частини першої статті 3 Кодексу не відповідає частині першій статті 24, пунктам 1, 3 частини другої статті 129, частинам першій, другій статті 131² Конституції України, оскільки, зокрема:

– „відповідна норма Кримінального процесуального кодексу України визначає потерпілого як сторону кримінального провадження лише у випадках, визначених Кримінальним процесуальним кодексом України, що призводить до обмеження потерпілій стороні права на збирання доказів, в тому числі через ініціювання тимчасового доступу до речей та документів“;

– „обмежує право потерпілої сторони та/або її представника ініціювати тимчасовий доступ до речей та документів для отримання доказів, а також нівелює декларовану рівність адвоката, який представляє інтереси потерпілого в кримінальному провадженні з адвокатом, який представляє інтереси обвинуваченого та/або підозрюваного“;

– „<...> сторона обвинувачення, маючи статус сторони кримінального провадження без будь-яких застережень має право на вчинення будь-яких процесуальних дій, направлених на збір доказів. Такі ж права та повноваження має і сторона захисту, в той час як закладене законодавцем застереження щодо віднесення потерпілого до сторони кримінального провадження створює обмеження у використанні процесуальних прав щодо збору та подачі доказів нарівні з іншими учасниками кримінального провадження як потерпілому, так і його представнику.

Потерпілий є особою, яка зазнала певних втрат в результаті злочину, а тому в потерпілого, як і в його захисника повинні бути такі самі права на збір та подання доказів, які мають інші учасники кримінального провадження, а інакше можна говорити про порушення рівності сторін перед законом“.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Відповідно до статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ „конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього Закону, та якщо: <...> з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців“ (абзац перший, пункт 2 частини першої); „як виняток, конституційна скарга може бути прийнята поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої цієї статті, якщо Суд визнає її розгляд необхідним із мотивів суспільного інтересу“ (частина друга); „якщо суб'єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв'язку з тим, що не мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку“ (частина третя).

Аналіз документів і матеріалів, долучених до конституційної скарги, свідчить про те, що ухвала слідчого судді Самарського районного суду міста Дніпропетровська від 27 квітня 2021 року є остаточним судовим рішенням у справі автора клопотання і набрала законної сили з моменту її ухвалення.

Терещенко В.О. подала конституційну скаргу до Конституційного Суду України 26 листопада 2021 року, тобто поза межами тримісячного строку, визначеного пунктом 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“. Крім того, конституційна скарга та долучені до неї матеріали не містять клопотання про поновлення пропущеного строку подання конституційної скарги.

Отже, автор клопотання не дотримав вимог пункту 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Терещенко Вікторії Олександрівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого припису пункту 19 частини першої статті 3 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

